

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Bibliothèque nationale de France

Hesiodi Ascrei Opera & dies:
quod in Georgicis imitatus est
Vergilius opus.

Venundatur Parrhisus in vico sancti
Iacobi sub Leone Argenteo.

¶ Ascensius Studioſe iuuentutī Salutem:

¶ Relegi his diebus hesiodi ascrei atq; sane poetę ep̃
τα καὶ ἡμερᾶς erga kę himeras. i. opera & dies (ergo
ei dicif opus & officiū himeras dies: quod quia p̃ h scri-
bitur primam producere debet) opus vt antiquū: ita p̃
fecto scitum & multę etiā bonę eruditionis plenū. Nō
enim minus diligenter animi q̃ agri excolendi p̃cepta
tradit. In priore enim libello seu priore operis parte (Ser-
uius enim vnum censet esse librum) Iustitiā & gnauita-
tem cum ceteris virtutibus in perse fratris sui animū in-
serere: atq; iniuriā, segnitie & cetera vitia ide euellere co-
natur. In posteriore vero sic agriculturam tradit vt subī-
de ad virtutum p̃cepta redeat. quę quia facillimo cōtex-
tu sūt nobis traducta: nolui longa cōmentatioue margi-
nes opplere. Vale lector & opus p̃lege. Ex officina no-
stra. xiiii. calendas Nouembres. MDIII.

Pio. ii. pont. Max. Nicolaus de Valle.

Si vacat ꝑnea rerum dignissime p̃sul:

Grataq; sunt animo carmina nostra tuo:

Perlege quę quondam dulci modulatus auena

In latios ausus vertere gręca modos.

Ascrei inspicens himeras kai erga poetę

Gręcia quo quondam floruit hesiodo.

Hęc fuerant fateor plectro meliore canenda:

Hic opus ingenii quippe senilis erat.

At quia nō nullos tam magna superbia vates

Eleuat: vt nulla gręca in honore putent.

Sum tamen hoc ausus his septem & quattuor annis

Dum mea labuntur lustra trahente dea

Sumpsimus & tenues gręcorum e fontibus haustus:

Mixtaq; cum gręca liugua latina fuit.

Quicquid id est ad te vatū clarissime vates

Mittimus: es clario non minor ipse deo.

Suscipe & hesiodum placido complectere vultu.

Hic quoq; iudicio stetq; cadatq; tuo.

Rei. p. 76

Hesiodi Ascrei poetæ opera & dies Georgicô liber
Nicolai de Valle e græco conuersio.

Pierides musæ quarû viget indyta cantu
Fama ducû & vestri nomē imortale parētis
Dicite cur hominum pars hæc sine noie vitã

Pierides
mu. A pie
rio antro
vbi geni-
te dicunt
Hoim di
uilio.

Ducat: & illius cur fama æterna per altum
Euolet: hæc Iouis est magni diuina voluntas
Ille etenim altitonans summî regnator olympi
Excitat imbelles animos: & fortia corda
Debilitat: duce quo forruna inimica superbos,
Deprimat: atq; humiles clarum super æthera tollit.
Tum mala mens hominis meliorem inclinat ad vsum
Et capiunt molles crudelia pectora cultus:
Exaudi qui cuncta polo specularis ab alto:
Cui nihil ignotum est sanctissima dirige iura
Iusticię liceatq; mihi fraterna monere
Pectora: & ignotos viuendi ostendere mores.

Fraterna
perse fra-
tris.
Exercitia
hominũ

Sunt geminę in terris quibus altercantur in vnũ
Mortales causę: varia quoq; mente trahuntur:
Vna quidem studium laudabile sedula curat:
Altera crudeliterum depascitur haustu:
Bella cupit: pugneq; exercet iniqua tumultus
Inuisum atq; atrox pestis genus hanc tamen ipsi
Mortales fugiunt. tandemq; volentibus hanc diis

Hesiodi Ascrei

Exoptant. huius nequeunt cohibere furores.

Illam autem prius obscuræ genuere tenebræ.

Sed fato meliore. pater saturnius illam

Pa. fa. i.
iuppiter

Et generi humano & terræ radicibus imis

Imposuit segnes artus & inertia corda

Excitat: alter enim fegnīs cui vita manebat

Alterius spectans cumulos: mora nulla bouesq;

Iungit: & impresso terram diuertit aratro.

Sive domum curat sive inserit alter ad artes.

Vicinum vicinus agit: laudabilis hæc est

Pugnandi ratio: fugienda sed altera: sub qua

Inuidet aut figulus figulo vel egenus egeno:

Sive faber fabro: dulcisq; poeta poetæ.

Hæc mea dicta precor toto cape pectore perse.

Nec te crebra foro speculantem iurgia vulgi

Auocet a studiis pugnandi inimica voluntas.

Fors iudi
ciale.

Nemo forum sequitur: quem non fauet annua messis

Et bene clausa domi cereris gratissima dona.

Hæc querenda prius. de hinc si vacat i pete vulgus

Et fora: in alterius rebus certamina pone.

At non illud ages iterum germane quod olim

Ausus es infelix: litem hanc data iura resoluent.

Scis quondam inter nos patria est partita facultas.

At tu nil iusta multum plus parte vereris

Tecum efferre rapax. corruptus munere iudex
Ille tuo est: sub quo tota hæc sententia pendet.

Ignarus. non nouit enim q̄ dulcius aut q̄
Sit melius toto medium: seu viuere malua
Vtilius: quantum vili seu viuere porro.

Hos veterum victus occultauere superni:
Inq; polo retinent cælestes: tempore quorum
Sat fuit vna dies tenui exercenda labore:

Vna quiescenti tibi dehinc alimenta parabat
Annua: tunc poteras temonis robora fumo
Exploranda dare: & nulli iuga curua premebant
Terga boum: nullum muli sensere laborem:

Hos voluit faciles viuendi abscondere mores
Ira Iouis: quo m se deceptum fraude promethi
Sensit: & illius causa mortalibus auxit.

Curarum moles surreptumq; abdidit ignem.
Reddidit hunc iterum terris curuaq; latentem
Surripuit ferula cauto puer ille tonanti

• Iapetionides: iacto qui fulmine gaudet.

Lusit fraude sua: subitam tamen arsit in iram.

Hæc puer effatus nubis colector aquosæ:

Iapetionide cuius prudentia cunctos
Consilio excellet magnum spreuisse tenantem.
Arte tua gaudesq; dato moralibus igne

q̄. i. q̄to
Dimidiū
Meli⁹ to-
to
Malua
herba

Temo est
currus cō
nectiua
hasta

Prome-
the⁹ ignē
Iouis fura
tus est
Iapet⁹ pa-
ter pme-
thei. flac
.i. car. au-
dax iape-
ti genus

Hesiodi Ascrei

Heu nociture tibi generi nociture futuro.
 Tale mali genus excutiam quo pectore toto
 Exultent homines cupidi sua damna ministrent.
 Subrisit fatus diuum pater atq; hominum rex
 Vulcanum aspiciens: atq; illi talia mandat.
 Vade celer speciem e terra mixtoq; liquore
 Confice mortalem cui vocem & robora iunge.

Pandora Sitq; ea virgineq; coelestis imago puellae
 Quam sibi quisq; velit dea quam doctissima pallas
 Instruat: & varias percurrere pectine telas:
 Adiciat capiti facilem venus aurea formam.
 Curet ut assidua stimolata cupidine corpus.
 Fallacemq; addat mentem & fallacia verba

Cylle. id
 ē mercuri
 us. Interpres superum victor cyllenius argi.
 Dixerat: imperio iouis annuit æqua voluntas
 Coelicolum: extemplo fingis vulcane puellam
 Virginis ora deę similem: quam glauca minerva
 Cinxit: & ex omni fulgentem parte poliuīt.

cha. i. gra
 tię. Huic etiam charites: etiam celeberrima pitho
 Pitho. Aurea candēti posuere monilia collo
 dea os Effusęq; comas ori de flore coronam
 ceani & Vernali tribuere deę. tamen attica pallas
 tethyosfi
 lia. Illam præcipuo formę decorauit honore.
 Et superum interpres victor cyllenius argi

Fallacem attribuit mentem & fallacia verba:

Sic pater altitonans diuino iusserat ore.

Quando quidem dederat sua munera quisq; deorū

Mercurius merito pandoram nomine dixit

pādora. i.
oīm do-
num.

Exitiale malum mortalibus & fera pestis.

Postq̄ autem tantos confecit iuppiter astus

Mercurium ad magnum iubet ire epimerthea: dono

Cui ferat hanc. qui nil veritus precepta promethi

Scilicet a magno caperet ne inuitus olympo:

Cepit. & accepto nouit sua damna epimertheus.

Nam prius humano generi secura manebant

Tempora: nulla mali species aut cura laboris

Morborumq; genus: tristem qui funeris atrii

Corripuere viam: quibus omnis frangitur ætas

Viuere dulce fuit quōdam: sed tegmen ab vrna

Dum pandora leuat totum exiliere per orbem

Curarum infestę effigies spes sola remansit

Intus: & e labris ima sub parte resedit.

Obstitit impositum: nam tegmen abire volenti:

Sic qui fulmen agit nubis collector aquosę

sic q̄ ful. i.
iuppiter

Iusserat: innumereq; etiam mortale vagantur

Per genus infandę species: quibus equor & omnis

Terra infecta tumet: morbi noctesq; diesq;

Sponte sua sine voce ruūt. nāq; ab ioue summo

a iiii

Hesiodi Ascrei

Ablata est illis quęcunq; potentia fandi.
Sic impune parens offenditur ille deorum.

Si vacat o frater si non audire recusas

Ordine plura canam: genus immortale creatum

Aurea se-
cula.

Ac mortale simul credendum est aurea primū

Sęcula dii superi totum sparsere per orbem:

Tempore quo cęli imperium saturnus habebat:

Tunc homines diuum viuebant more. neq; illos

Anxia curarum moles operumq; labores

Lassabant. aberat tristis cum mente senectus.

Semper & in valido regnabant corpore vires:

Nulla mali labes: conuiuia leta placebant.

Mors similis somno fuit: atq; vberima tellus

Omnia liberius nullo cogente ferebat.

In cōmune bonum. nec quisq; inuidit habenti.

Q; foelix ætas: erat omnibus vna voluntas.

Et taciti letos soluebant pectora in vsus.

Aurea postq; hominum paulatim de fuit ætas:

His pater altitonans meritos adiunxit honores:

Sub terris habitare dedit. qui numina faci:

Et genus humanum sanctę quoq; iura tuentur.

Iustitię tenebris circūfusiq; peragrant.

Argentea
secula.

Terrarum fines & opes mortalibus augent:

Proxima successit terris argentea proles

Auro deterior sensuq; & moribus impar.

Tunc sibi quisq; suę fecere sub vbera matris:

Otia mortales. paulatim adoleuit in annos:

Ingeniū rude principium quo decolor ætas

In propriis etiam laribus rude pectus agebat.

Aucta tamen postq̃ ad summos peruenerat annos

Viuendi breuius spacium fuit: anxius ardor

Curarum incumbens aderat: quas improba mentis

Gaudia fecerunt. alterna iniuria nunq̃

Destitit. & nulla in superos reuerentia: nullos

Sacrorum ritus ætas argentea vidit.

Hanc deus extinxit meritam flammatus in iram.

Postq̃ hominum occuluit argentea secula tellus

Non tamen illorum sine nomine vita recessit.

Sub terrisq; deifedes coluere secundas.

Tertia post illam successit aenea proles

At nihil argento similis. dryadumq; creata

Sanguine dura quidem. robustaq; pectora tendens

Tota ferī misero martis feruebat amore.

Nulla quies illi: nullum ius: durior ætas

Ipso adamante fuit vultu metuenda superbi:

Cui nunq̃ inuictū robur: fortesq; lacerti

Defuerant humeris: tunc ærea tela: domusq;

Omnis in ære labor: non ferri emerferat vltus.

Argētea
secula

Aenea
etas.
Dryades
quercū
nymphę

Hesiodi Ascrei

Ditis
mala syl =
laba dic
dei. aut io
uis:
Aetas
Heroum
quarta
Heroum
extinctio

Hæc autem proprio proles consumpta furore

Ad gelidâ loca nigra iouis sine honore recessit.

Et quæ extiterit inuicta robore: ab atra

Morte tamen victa est: solis lumenque reliquit.

Post quæ autem occulta est: atque ænea corruiat ætas

Quarta fuit soboles melior: cui plurima toto

Iusticiæ hærebant animo præcepta verendæ

Diuinum genus heroum primūque vocari

Semidei immensos illi potuere per orbes

Cadm⁹ fi
lius age-
noris.

Hos insanus amor martis: bellicque nephandi

Ardor. agenoridæ septem prope moenia cadmi

Aedipodæ imperii causa consumpsit: & alti

Hos maris vndisoni fluctus: quom pergamâ classes

Argolicæ peterent. ubi pallida mortis imago

vlciscitur
vidicatur
tyn. i. he-
lena

Desuper incubuit: dum iusto vlciscitur ense

Tyndaris. hos etiam toto diuisit ab orbe

Iuppiter: & vitæ meliorem tradidit vsum.

Elysii

Elysiosque dedit colles habitare profundi

Littus ad oceanî. foelix & sancta propago

Hic ubi vernat humus: ubi dulcia poma quotannis

Ter gremio effundit nutritrix vberima tellus.

O vtinam non me quinta cum stirpe creassent

Ferrea æ-
tas quita

Fata: sed ante mori: seu post licuisset oriri

Ferrea nunc ætas: quæ curæ & mille labores

Nocte dieq; premunt. paulatimq; illius instant
Exitio sic diis placidum. sed prospera tanto
Fata etiam venient aliquando in turbine rerum:
Nec minus hæc infanda hominum delebitur ætas.
Cum matura annis illorum tempora cani
Inficient crines: natis nec vt ante parentes:
Nec patribus nati similes: nec ab hospite tutus
Hospes erit: sanctum corrumpent fœdus amici.
Et furet arma ciens inter discordia fratres.
Viuet honoris inops hominum properata senectus:
Nec pudor effractus senio obiurgare parentes.
Infœlix soboles legem & præcepta deorum
Nescit: & inualido non hæc alimenta parenti
Iusta suo reddet. quid enim q; iniqua rapaces
Apparet vsq; manus: vrbesq; & moenia narrem
Altera delata manu iurataq; fallent
Numina: iusticie nulli tribuentur honores.
Pulsa gemet bonitas. illum venerabitur orbis
Cui mala mens suadet fera crimina: tota iacebit
Tota quidem orbato tecum reuerentia vultu.
O dea iusticie soboles en improba lædet
Si probus vllus erit: quem contra insurget iniqua
Voce furens factum affirmans altrixq; malorum
Inuidia incedet fatali turbida vultu.

Meta-
mor. i.

Apparet
disponat

Iusticia

Hesiodi Astrei

Astrea
Pudicitia

Protinus humanas sedesastreā relinquet:
Dīua suos pariter tendet reuerentia cursus
Ad superos nitido velatę corpus amictu.
Mille recedentes illę mortalibus egris
Non cessanda tamen rerum mala semina linquent.

At nunc te moneam q̄q̄ sapīs omnia iudex
His intende animum. sed quid iuuat ista monere?
Stultus maiori quicūq; resistere tentat

astur auis
rapax

Vincitur: & magno pœnas subit inde pudore.
Sic ego sum tanq̄ volucris quā prenderit astur:
Prensaq; sublimes agitur philomela per auras.
Hęc dolet infœlix vnguī transfixa recuruo.

Quam contra horribili raptor sic intonat ore.
Quid misera exclamas? te multo fortior astur
Te premit. huc adsis: quo te meus egerit ardor.
Et q̄q̄ bene suaue canas: mihi cœna futura es
Si iubet: aut dimissa iterum remeabis in auras

Sic fatus: tacuit pennatus & impiger astur:
Tu modo iusticiam cole: nulla iniuria perse:

Fatale. f.
supplicium

Tecum habitet: fatale gerit secum illa: nec illam
Vllus amat nisi mens cui vilis. & improba surgit:
Vir bonus hanc inferre timet: quid si intulit: acti
Pœnitet: & magno contristat corda dolore
Est via iusticię melior qua vincitur omnis

Omnis ad extremum veniens iniurius ardor:
 Quid dicam? q̄ nunq̄ aliquid dementia nescit
 Nūmodo passa prius: sic qui male iura ministrat
 Peierat: & tandem dementi panditur error.
 Eripe iusticiam: corruptus munere iudex
 Ius violat: dolet hæc. & nulli visa per orbem
 Tristis it. & lachrymans poenam mortalibus orat
 Qui violant iura: & recti sacra foedera rumpunt.
 Verum ubi iusticię sancti seruantur honores
 Iudicioq; pares & ciuis & aduena pendent:
 Vrbs viger: augetur soboles: pax lata vagatur
 Pax iuuenum nutrix. nunq̄ his fatalia bella
 Preparat altitonans. nullis in rebus egestas
 Imminet. in quęq̄ nulla est offensio: dulci
 Quos iuuat interdum genio alleuiare labores
 Terra quibus large fundit sua semina: & altę
 Montibus innatę mittunt sua munera quercus
 Glandiferę in summo: media tamen arb ore mustant
 Vndiq; apum ingentes acies: vestęq; ministrant
 Lanigerę pecudes. per se magis omnia florent.
 Non his externas merces vehit ardua puppis.
 Omnia dat tellus: quid. enim q̄ iuncta marito
 Et patribus similes emittit foemina partus.
 Non datur hoc quibus illa placet violentia iuris.

Peierat. i.
 piuriū cō
 mittit

Iusticię
 bona

Mustant
 susurrant
 in cauato
 robore

Hesiodi Ascrei

Hos ad supplicium vocat alti cura tonantis.
Sepe subit poenas plebs tota miserima tantum
Vnius ob noxam. pestis furit atra per urbem:
Et male suada fames: paulatim deficit omne
Vulgus: & hic vacuos ostendunt testa penates.

erga sup.
illos,

Fœmina nulla parit. sic sequit Iuppiter: erga
Quos male facta iuuant qui si modo forte cœuentum
Militię exercent studium mora nulla: sinistro
Marte cadunt: vel si potius iuuat ire per altum:
Fluctibus in mediis summergeitur obruta puppis.
Vos igitur qui iura datis conuertite mentem
Ad tales hominum poenas: diuina potestas
Mortales circũuolitans videt improba: quorum
Iudicia emergunt multorum in damna deumq̃.
Ignorant monitus genus hī mortale pererrant:
Innumeri tenebris circũfusi q̃ tuentur.

Iustitiæ sacra iura domant genus omne malorum.

Astra.

Illa quidem uirgo est supero Ioue nata parente
Nomine clara suo: cœtuq̃ verenda deorum:
Quam si quis violet lachrymans sua fata parentis
It Iouis ante pedes: & lamentabile fundens
Humanos queritur mores: ac debita poscit
Supplicia in populos: tu iudex causa malorum
Qui violas sacra iura deę: iam dirige mentem:

Ius cole. in alterius te nulla pecunia vertat
Damna: nocet sibi qui cuiq̃ nocet: & male suadet — Nota
Ille sibi. in quēq̃ si quis male iura ministrat.
Cūcta videt pater omnipotens. & quod mihi tecū est
O iudex modo si iubeat speculator ab alto
Nil latet hunc. aut hoc quales tribuantur honores
Iusticię in populo. quam non ego pectore toto
Nec mea progenies coleret. postq̃ orbe sub isto
Spreta iacet bonitas & ius iniuria vincit:
Inuito ioue ni fierent. hęc accipe frater:
Hęc animo meditare: iniustum pone furorem:
Ius quoq; frater ama: sine quo genus omne ferarum
Credimus alterno certatim corpore pasci. —
At nos instituit vitę melioris origo.
Iura dedit pater omnipotens. ea pectore toto
Siquis habet: decus æternum pia pręmia reddet
Iuppiter affligit si quis pro teste vocatus
Peierat: ac merito pensatur culpa nocentis
Supplicio: offendens ius. ille offenditur vna:
Ex quo obscura quidem nulli quoq; cognita surget
Posteritas: iusto de sanguine nata propago:
Claracaput tollet patrio seruata decore.
Hęc quoq; quę referam stultissime concipe frater:
Q̃ facile innumeras vitiorum amplectimur artes.

Hesiodi Ascrei

Haud pcul illa habitāt brevis est via qua sit eundum

Via virtutis

Est via virtutis contraria: sudor anhelus

Hanc sequitur: quæ se scopulosis ardua cliuis

In longum prorumpit iter: rigit aspera primo

Ingressu: levis est postq̃ alta cacumina tanges.

Optimus hic se se qui nouit cuncta magistro

Parētē. i. obediētē

Prospiciens rerum fines mālora sequutus:

Dignum laude virum parentem recta monenti

Credimus: ille tamen sibi qui non consulit: aut qui

Alterius præcepta fugit: vir inutilis extat.

Ergo age frater ades generoso e sanguine perse,

Neu fuge fraternos monitus. operare laborem:

Alma ceres ornata caput sua dona ministret:

Segnis

Sic tibi plena domus: segnem crudelis egestas.

Opprimit: hunc homines odio superiq̃ sequuntur

Torpentī similem fuco: cui spicula surgunt

Horrida distensumq̃ fauis consumit edendo

Semen apum. piger ipse sedet: vitatq̃ laborem.

Tu modo curam operi quantum potes adūce frater.

Horrea sic rumpūt messes: sic copia rerum

Sic pecus augetur: sic tu mortalibus & diis

Citatus eris. segnes animos & inertia corda

Oderunt. operi laus est imponere curam.

Turpe sed hinc prohibere manus. incumbere labori:

Forſitan ad ſtudioſum torpentia peſtora vertes:

Dum partas oſtendis opes: virtutis adeptus

Nomen & æternum laudis decus vtere quaſo

Arte. para viſtum. violare aliena nephandum eſt.

Fac ſuperis æquandus eas. incumbere labori:

Nec pudeat. pudor hic multos inhoneſtus egentes

Secum habet. auget opes fiducia: qua melior res

A ſuperis non it: prohi rerum inſana cupido

Prohi animis inſuſa lues. iam nulla pudoris

Cura: iacet paſſim longe poſt terga relictus:

Tu coleris duce te paulatim corruiſit ille

Diis inuiſus homo: cui mens intenta rapinis

Inuigilat: neq. n. ſemper foelicia durant:

Nec minus omnipotens poenis affligit eiſdem

Qui ſeruum offendit. vel qui ſanctiſſima frangit

Fœdera amicitie. ſeu qui cum coniuge fratris

Non pauet inſandos coitus fraternus adulter.

Vel qui in pupillos audet vim ferre nephandam:

Vel qui in longeva conſectum ætate parentem

Horribili voce inſurgit. vixq. abſtinet illi

Verbera: non impune tamen ſtat poena nocenti.

Poſt obitum. depone igitur tam falſa ſuperbe

Mentis conſilia: & melioribus vtere quaſo.

bi

Fiduciæ
laus.
It. i. venit

Relictus. ſ.
pudor.

Criminū
generat

Hesiodi Ascrei

sacrificiū
suadet.

Thure pio venerare deos: iis tempore in omni

Et munde & pure liba cū clara nitescet

Sole dies: aut cum nox circūfusa tenebris

Abcondit terras casto torrenda sub igne

Hostia maſtetur: hymnos cane: thura ministra.

Vt tibi dii faueant immensaq; copia rerum

Hinc tibi nascatur. multis vt egentibus ipse

Subuenias: non vt viuas germane rapina.

Conuiuas inter si vis discumbere amicus.

Non hostis veniat primum vicinia. nam si

Aduersi quicq; acciderit de more repente

Primum illa occurret: quæ si sine vestibus esset

Nuda etiam veniet. quod nec tibi sanguine iunctus

Non aget: iste sibi vestes atq; omnia ponet.

Improba damnosa est vicinia. sed proba si sit:

Vtilis. hæc igitur cupienda est pectore toto

Tanq̃ laudis opus. neq; enim lamenta refundes:

Amisisse bouem. proba si vicinia tecum est:

Acceptum metire & eodem pondere redde

Vicino tibi vt hic iterum succurrat egenti.

Res male parta mala est dānosaq; semper ab illa.

Ergo caue. nec te vincant in amore sodales.

Illum adeas qui te: fac mutua munera reddas:

Sponte datum capias scelus est letale rapina:

Quicumq; & si magnum aliquid largitur amico:

Letatur. quicūq; iacit de fronte pudorem.
 Et rapit alterius q̄q̄ infima turbat amici:
 Visceraq; & mentem cui vis illata rapine.
 Adde parum paruo: paruo superadde pusillum —
 Fiet & hoc magnum. infœlix pelletur egestas: —
 Si modo rem cumules. hominem non lēdit habere.
 Cuncta domi: nocet esse foris. q̄ dulce bonumq;
 Præsens accipere: atq; absente carere molestū est:
 Tunc bene potandum cum plena effundit ab alto —
 Vina cadus: tunc parcus eris cum parte lyæus
 Defluit e media. sed cum declinat ad imum —
 Spumantes iterum cyatos et pocula sume. —
 Quicquid polliceare homini seruetur amico:
 Si quicq̄ cum fratre tibi est testem ad iice rebus
 Subridens. nocuit non credere: credere semper.
 Ne ve tuam alliciat meretrix caue foemina mentem.
 Rem totam vorat illa nimis dum blanda videtur.
 Heu q̄ damnosum est mulieri fidere cuiq̄
 Rem patris acceptam melius fouet vnicus heres.
 Auger & hanc: at tu plures in morte relinque
 Exte ortos. nam plura pater saturnius illis
 Attribuet. sed te si cæcus tangit habendi
 Ardor adhuc: fragilisq; placet tibi gloria rerum
 Hęc age quę moneā: & varios operare labores.

Plenavia
 hoc ē ca:
 d^o plen^o

Nec sēp
 nec nunq̄
 credēdū.

Hesiodi liber secundus de agricultura.

Argicolā
di tēpus
& ratio

Vm coelo emergūt sublimi abatlātide notē
Pleiades: truncanda ceres. morientibus illis
Mitte ī aratra boues latitare ea sydera dicūt

Viginti totidemq; dies. annoq; voluto

Apparent iterum maturam incidere messem:

Rursus & incipiunt dentata falce coloni.

Hanc legē agricolę atq; habitantes littora seruāt.

Aut qui pingue solum: vallosaq; tecta tenerent

Nudus ara: nudusq; sere: & mete corpore nudo

Si tempestiuos agrorum ducere cultus

Augeriq; illos magnis successibus optas

Ne ve aliena roges interdum pauper egenus.

Q; si ad nos supplex iterum fortasse redibis:

Non iterum dabimus iuuēt exercere labores

Improbe: quos inter mortales diua potestas

Sortita est ne tristis inops cum coniuge moesta

Aut cum natorum misera comit ante caterua

Victum a vicino rogites. dare negliget iste

Bis vel ter fortasse dabit. dehinc si petis vltra

Proficies nihil: at tu plurima verba refundes.

Orabisq; iterum frustra tamen. artibus vt te

Iam pridem admonui inuigila: atq; incumbelabor

Dira fames procul hinc abeat: tua debita solue.

Imprimis tibi conde domum pretioq; ministram
Dehinc eme quam possis custodem adiungere bobus
Pone domi quantum toto tibi sufficit anno.
In rebus spes est alienis irrita: nam si
Hic dare forte neget. tu semper pauper egebis. 3
Tempora labuntur operum quoq; deficit usus.
Ad cras rem differte nocet: nunq; horrea nunq;
Implet iners aut qui tempus producit. habenda est
Cura operi. turgescet opus: mala mille molestant
Affliguntq; hominem cui segne & inutile corpus
Cum bene se posuit rapidi vis ignea phœbi.
At pater omnipotens fecundis imbris æther
Desilit in terras. & languida membra resumunt
Iam pridem amissas æstiuo in tempore vires.
Nam breue sol hominum supra caput astat ab alto
Ac de nocte magis currus exercet egendo.
Tunc operum multo ante memor discinde securi
Siluam incorruptam. tunc germina desinit arbor
Fundere: datq; suas volitare per aera frondes. 3
In tres tende pedes mortaria contineat tres
Pestillus cubitos. pedibus quoq; confice septem
Temonem: qui si fuerit protentus in octo
Hinc tibi malleolus crebros formetur in ictus:
Palmarumq; trium rota sit: variisq; repone

Hesiodi Ascrei

Ligna efficta modis validamq; in montibus altis
Quare vel effuso campi super equore pinum
Aestiuam compone manum qua firmet arator
Temoni cuneis dentaliq; alliget imo
Torqueat & fortes illa durante iuuenços.
Binaq; præterea tectis seruentur aratra.
Sic melius: nam si casu discinditur vnum
Restat adhuc aliud validos agitare iuuenços.
Temonem ex vlimo viridi seu confice lauro.
Stiua sit ex pino: dura dentalia quercu.
Duc in aratra bouem: nono qui viuat in anno.
Apta ætas operi matura est: franget aratrum
Bos iuuenis minitans iuuenili prælia cornu:
Et rixam exacuens opera imperfecta relinquet.
Quære quater decies annorum ætate bubulcum
Quadrifidus panis & ofellas cæsus in octo
Sit cibus huic. recto sulcabit vomere terram
Si maturus erit studium intermitteret arandi
Iunior: aspiciensq; pares ætate colonos
Ibit ad hos ludosq; ciet lasciua iuuentus.
Ergo non melior iuuenis. neq; semina versæ
Spargere humi: quantum terre mensura requirit.
Contemplare etiam quom gruse nubibus altis
Assiduos agitat clangores nunciat hymbrem

Venturamq; hyemem tempusq; indicit arandi.
Angit & illius mentem cui nulla boum spes.
Tunc redeant fessi plena ad præsepia tauri.
Tunc proprios operare boues & plaustra: sed inquis
Non habeo. dabit hic. facile est peter e atq; negare.
Mentis inops alius quid enim componere currū
Tunc volet ignarus non nouit quantus in illo
Sit labor. & centum compagibus insita ligna
Quæ debent multo ante domi prouisa reponi.
Præterea cum tempus adest rescindere campum
Fortius insistas operi exercere ministros.
Nam vertenda duplex tibi sicca atq; humida tellus.
Vere nouo veniant celeres ad aratra iuuenti
Fertilis ut grauida culmus procumbat arista.
Neui te decipiat cum semina colligit æstas.
Sit noua cui studeas tellus inarata quotannis.
Terra recens large natis alimenta parabit
Plutonem imprimis venerare. atq; annua sacrae
Vota refer cereri: quom stitue innixus agendo
Incipis exercere boues stimuloq; fatigas
Sic immensa tibi surgent cerealia dona.
Semina quom terræ cōmittis pone sequatur
Seruulus. atq; auib; rastro sata læta recondat.
Optima crede iuuat rerum prudentia cunctos

Pone .i.
iuxta.

Hesiodi Ascraei

Lēditur aduerso qui negligit omnia fato.
Si sit pingue solum grauidē inclinantur ariste
Foelicesq; operum successus ab Ioue summo.
Hinc capies neq; sub testis extendat arachne
Fila sed immensę replebunt horrea messes:
Tunc gaude & cani florentia tempora veris
Latus agas: quom te incassum crudelis egestas
Aspicit: & parto turgēt domus atq; aliena
Re tibi non opus est tua pluribus adiumentum:
Fit sterilis tellus medio versata sub ęstu:
Hincq; solo residens imas falcabis aristas:
Auerfos religans culmos: tenuisq; sequetur
Spes vitæ. pauci te mirabuntur ab agris:
Parua sub exiguo referentem farra canistro.
Difficile interdum mutabile noscere tempus.
Mobilis & varia est altinatura tonantis.
Ac si tardus aras tarde tibi solus aranti
Afferat auxilium: si largis hymbribus ęther
Tris noctes totidēq; dies non cessat ab alto:
Donec repleat validi vestigia tauri
Tempore quo querna residens super arbore coccys
Exululat: gaudentq; hominum mortalia corda.
Vere sub aprico sit tardus forsitan eques:
Qui tempestiuo diuertit vomere terram

Coccys
avis luctu
osa.

His inten de animum: nec florida tempora veris

Te lateant: glacialis hyems tibi cognita surgat:

Inqua incumbendum est: nec te vlla taberna moretur:

Aut narrata loco sub aprico fabula tardet: }

Dum frigent alii vir rem tamen impiger auget:

Surge igitur nec te paupertas opprimat illo

Tempore: dira famēs tenues facit esse lacertos:

Elatosq; pedes & crura tumentia multo

Sanguine segnis inops & spe suspensus inani.

Inclinat mentem scelerī & meditatū iniquos

Vnde paret victus: hominem spes nutrit egentem:

Irrita cui nihil est: & tota luce vagatur.

Dum media elapsa est æstas: properate ministri.

Condite dic casulas: nam semper non erit æstas.

Aiano mensem dictum caue. nubibus ille:

Lætales bobus glaciēs & frigora ducit.

Thracius insurgit boreas. & turbine facto

Disturbat maria ac campos: siluamq; sonantem:

Alticomas quercus: annosaq; robora pinus

Diruit ex alto & valles iaculatur ad imas:

Siluarum auditur fragor vndiq; sed fera duos

Arrigit ipsa pilos caudamq; in cruribus angit.

Quin etiam quibus est villis densissima pellis

Perforat ille quidem satosaq; pectora transit.

Dū frigēt
.i. torpēt
& pigres-
cūt frigo
re.

Hesiodi Ascrei

Nec se defendant dura sub veste iuueni.
Et miseræ algescunt hyrsuto crine capellæ.
Vincit ouis boream instantem fultoq; repellit
Tegmine lanarum: sed non obstititur illis:
A senibus curuo facit hos incedere collo.
Non tamen ad teneram penetrat boreale puellâ
Frigus. at illa domi cui nondum nota libido
Matris apud caræ gremium sedet: atq; hyemales
Non sentit glacies: & tota nocte quiescit.
Atq; oleo teneros interdum perlustrat artus
Tum polypo durum est gelidâs habitare sub undis:
Nec videt vnde sibi venetur in æquore prædam.
Alleuietq; famem proprios tum deniq; in artus.
Vertit atrox rabiem immensam: sic hymbribus atris
Turbatur mare. sic atra caligine cœlum.
Sol quoq; ad æthyopas radios & lumina fundit
Rarus apud graios fugiunt animalia curui
More senis. valles imas & dente trementi
Concaua saxa petunt. nemorû tenebrosaq; tecta
Tûc quoq; ne noceant hyemes tibi protegat artus
Mollis chlena tuos. cui tecta ex ordine recto
Pauca: sed aduerso ducantur plurima fila:
Sitq; ea ciuretenus: vetat hæc per corpora fetas
Surgere. & instanti prohibet durescere vento.

Tegmina sint pedibus taurorū e pelle cothurni
Nec nocet hos inflare pilis vt frigora vincas
Hædorum teneras neruo bouis insue pelles:
Ac dorso suspende: tegant capita alta galeri
Ne madeant aures borea spirante cauendum est
Frigoribus. tunc ros cœlo diffusus ab alto
Educat & cererem sacros operūq; labores:
Ille quidem vi vëtorum e fluuialibus vndis
Tollitur in sublime: & matutinus in agros
Desilit interdumq; expectat tempora noctis
Interdum borea nubes agitante procellas
Vertitur in ventosam hyemē fuge puidus illam.
Acceleretur opus: pere testa obstantia ventis:
Ne forte obscuro nebularum infusus amictu
Immadeas largosq; hymbres pluat humida vestis
Pascua tunc carpant quīs non pingua tauri:
Quippe leuis labor & longa sub nocte quiescunt:
Nutrimentum ingens vobis vberima mando
Agricolę faciliq; dies transire labore.
Hęc seruanda tibi donec nox æqua diebus:
Atq; iterum satio committit semina terrę.
At dum sexdecies sol arduus occidit vndis
Hybernum post solstitium sacrosq; relinquens
Oceani fluctus sublimi arcturus olympo

Hesiodi Ascrei

Exoritur: primumq; cupit splendescere lydus.

Tunc vites incide: noui neq; nuncia veris

Antiquos iteras questus precedat hyrudo.

Dum tamen immensos effundit pleias æstus:

Profiliensq; vmbrosa petit plantaria limax

Telluree sicca. tunc vinea nulla ligonem

Sentiat: accelerentq; vincta falce ministri

tēpe loca
thessalie
amoenif =
sima.

Maturam in segetem. nec te pulcherrima tempe

Detineant segnem: matutiniq; sopores:

Eia age rumpe moras: pelle oia segnia pelle:

Dum vocat alma ceres. robustaq; collige farra:

Pone domi quantum toto tibi sufficit anno

Mane operi assurgens: operis pars tertia mane

Conficitur. labor haud grauis est. de mane viator

Longū linquit iter. taurosq; exercet arator.

Scolym⁹.
agrestis
herba a
plinio
quoq; sic
dicta.

Præterea sua dum scolymus florentia mittit

Germina: & in ramis dulces resonare cicadæ

Sole sub ardenti incipiunt trepidantibus alis:

Fit capra tunc mollis tunc sunt dulcissima vina:

Fœminaq; vrenti veneris prurigine corpus

Appetit insanos coitus. lassantur ab æstu

Membra virum: tantūq; potest vis ignea solis:

Tunc licet ardores gelida releuare sub vmbra

Fontis ad apricos latices semperq; fluentis

Murmur aquę: faciles quam circum leniter aurę

Aspirant zephyris plerūq; agitantibus illas.

Hic hilares latus cyathos & pocula fume

Biblina ter infusa magis quę temperet vnda.

Hic tibi ab vberibus caprarum caseus adstet:

Quę nullos pascant foetus: hic lactea liba:

Hic tibi siluestris ponatur caro iuuentæ:

Quę nondum enixa est: hic mollior hędulus adsit:

Et iaceas saturus patula sub tegminis vmbra.

Surge tamen cœlo dum fulget orionis astrum:

Tempus adest: cererę sacras terat area fruges

Ad ventos posita atq; ingenti æquata chylindro:

Nec nisi librata ducantur ad horrea messes:

Postq̃ autem satis ad victum tibi contulit æstas:

Continuo cui nulla domus sit quære ministrum.

Adde etiam ancillam quę sit sine prole: molestum est

Ac graue seruitium illius quam cura remorder

Natorum: blandire cani: panemq; ministra.

Peruigil ante fores sedet ille: domūq; tuetur.

Dente rapax: furīq; altis latratibus instat.

His propere exactis foenum paleasq; reconde:

Hemionos quantū satis ac nutrire iuuenços.

Inde laboranti requies præbenda colono

Tempus: & exhaustis pariter iuga demere tauris.

ciii

Biblina
papiracea
aut bybli
na a by-
blo oppi-
do phœ-
nicę
Ter infusa
& caro iu-
medosę
syllabę. si
cut orio-
nis cuius
pe. lon.

Hemio-
nos. i. mē-
los.

Hesiodi Ascrei

Dum tamen in mediâ cœli statione refulget
Syrius: orionq; loco splendet eodem:
Et rosea arcturi cernit pallantias astrum:
Tūc vuas tenero abscindens de corpore matrū:
Per bis quinq; dies tepido sub sole iacentes
Pande: dies etiā mollescant quinq; sub vmbra
Dehinc torque & capiant vegetes iocunda lyçi
Munera. sed sydus cū deficit orionis
Pleiadefq; hyadefq; caduut meminisse iuuabit
Protinus impresso subvertere vomere terram:
Stat tempestiuo cūcta exercere labore.
Sī tamen infestū iuuat ire per æquora: & alta
Puppe vehi: moneo ne quando ab atlantide natas
Orion sequitur: toto q; excludit olympo
Vt videas illas medio submergere ponto
Nauigio incūbas: mare tūc tollentibus euris
Obscurum vndosos iaculatur ad æthera fluctus.
Tunc igitur iaceant religatę ad littora puppes
Saxorum obnixę obicibus: ne forte ruentes
Discutiant venti: pateat pars ima carinę
Ne pluuiam excipiens putri marcescat ab hymbre
Instrumenta domi naualiaq; arma quiescant
Pensa: gubernacloq; exploret robora fumus.
Interea cereris sacros operare labores:

Nec prorsus fugiendus ager: labatur in altum
Aequor amica ratis dum non magis vnda tumescit:

Nec refluūt vasti sublato gurgite montes

Vadat onusta tamen censu reditura superbo.

Sic meus ille quidem genitor dum pauper egeret

Errabat maria alta secans fluctusq; profundos.

Ille olim solidam curuataq; littora linquens

Appulit huc non spe lucri cōmotus auara.

Durum opus exercere inuisa vrgebat egestas.

Ille vagus demum prope tempe heliconia sedem

Ascream incoluit cœli in regione molesta

Frigore nūc nimio nunc quē intolerabilis æstu est.

Tempore quosq; suo iuuat exercere labores.

Nauigium ante omnes cuius si te vlla remordet

Cura: placetq; altos sulcare per æquora fluctus

Dum faciles spirant venti & furor ille quieuit:

Ne te inuisa fames alieno viuere parto

Cogat: & inuitus multorum debitor extes:

Vade nec in Cymba sed te vehat ardua puppis

Ingentes referant census ingentia mercis

Pondera: præterea quē sint aptissima nautis

Tempora narrandum est: q̄q̄ mihi parna per vndas

Vita fuit: vixq; ex illa tantum aulide cursus

Littus ad eubœum: sub quo omnis Græcia quondā

Censu ga
za aut
mercib⁹

Ascrea

Aulis

Hesiodi Ascrei

Fatū. i. ex
cidium.

Dum pelago desēuit hyems conuenit in vnum:
Et merito infandos fatum iuratur in hostes.
Inde mihi placuit non longe ad chalcida cursus
Huc vbi magnanīmū genus amphidamantis achīui
Constituūt populis certamina & indyta quondam
Munera defuncti ponunt in honore parentis.
Hic ego me dulcis referentem prēmia cantus
Auratos memini tripodas: quos sponte dicaui
Musarum ante aras. quibus antra heliconia curę
Ille vbi me primum dulcem docuere poesim:
Tantum igitur mihi res naualis cognita surgit:
Dicam aliquid tamen: & varios pandam ætheris vsus
Hęc etiam nobis aspirauere camœnę.
Aequora tuta legant instructo remige puppes:
Quom decies quinq; est series exacta dierū
Æstiuum post solstitium & iam deficit æstas.
Nam neq; tunc classes medio nec nauita ponto
Obruītur: ni forte velit Iouis alta potestas:
Aut deus ipsarumq; parens neptūnus aquarum:
Exitus omnis in his rerum manet exitus omnis
At lenes spirant zephyri tranquilla quiescunt
Aequora: tunc celerem ventis committre carinam.
Vadat onusta tamen reditum properare memento:
Q̃ prius ipsa nouos fundant vineta liquores.

zephyri i
vere spi-
rant.

Autumniq; hymbres & hyems infausa procellis:
Aut nothus insurgat pluuiâ rorantibus alis:
Incumbatq; mari totûq; euoluat ab imo.
Exercent etiam studium nauale sub ipso
Vere nouo: quom setam latas arbor ab alto
Induit in frondes quantum vestigia cornix
Pandit humi depressa: silet tunc nabilis vnda:
Ast ego nauigium graue tunc: semperq; molestû
Crediderim: hoc nature homines leuitate nephanda
Subtraxere: agitant diuersa pericula fluctus.
Et tamen ire placet: q̃q̃ mors dura sub vndis
Diuitiæ fiunt hominum: atq; insanus habendi
Ardor ad hæc animum germane intende parumper.
Concipe fraternos monitus: maria alta secando
Fac tecum ne cuncta vehas: maiora referua.
Nec nimis est oneranda ratis. sit ponderis equi
Quicquid in hac durum est aduerso occurrere fato
Fluctibus in mediis currus discinditur omnis.
Si grauitis super instat onus: seruare memento
Mensuram in rebus & idonea tempora ad vsus.
Quom prope ter decies tibi vita elabitur annos
Cônubium maturum aderit: decimûq; puella
Exigat & quartum sed quinto nubat: & illa
Virgo sit: atq; habitet prope te: cui sedulus astes:

Nota
Coniugii
tempora

Hesiodi Ascree

Sedulus inspicias arteque usumque puellę.

Hęc age ludibrio ne te vicina cantet:

vxor bōa

Coniūget nil melius casta: nil turpius illa

Quę venerem prurit sine fine & prostat ad omnes

Semper: & exitio superiminet illa virorum

Fratern⁹

amor

Fœd⁹ te

nendum.

Nemo etiam fratris in amore æquetur amicus:

At par si quis erit sit amandus tempore in omni

Nulla ex te ineptum fœdus discordia soluat.

Mentiri scelus est. præstat compescere linguam

Amico re

conciliari

debet

Infandam si vim tibi quisque inferret amicus

Aut ore aut manibus: surge & te vlciscere redde

Redde vicem duplicem. quod si illum poenitet acti

Ac poenam implorans iterum te exoptat amicum

Amandi

nec multi

nec nulli

Suscipe: vile quidem est homines noua quærere semp

Fœdera amicitie. multos si frater amabis

Non laudo: nullos etiam: mediū sit in isto.

Ira occul

tanda

Maledice

re turpe

Paupertas

laus

Si tibi corda tument: vultus non indicet iram:

Turpe sequi sceleratū hominem: maledicere cuique

Infandū est: quod iam vita laudatur honesta:

Nūquā a te nūquā misera obiurgetur egestas.

Diuinū donū est diuūque æterna voluntas.

Illa quidem quę sepe viri sublimē molesta

Taciturni

tatis bōa

Impedit ingeniumque vetat super alta leuari.

Qui loquitur parce linguam nec in omnia soluit:

Theſaurū præ ſe gerit ille: ea grātia magna eſt
Vt linguam moderes penſataq; verba loquaris.
Si quēq; verbo lædes læderis & ipſe.
Grata in amicorum venias conuiuiā ſumptu
Cōmunī: dato particulam: gratiſſima ſunt hæc:
Aere ioui vinū ſeu diis de mane cauendū eſt
Illautā libare manu: tū vota precando
Incaſſum fundes nulli exaudita deorū.
Solis ad aſpectū nec quēq; mīngere fas eſt
Nocte ſub obſcura recto neq; corpore nudo
Nox quia ſacra deis mediā nec credimus illud
Poſſe licere via: ſi declīnetur ab illa
Eſſe etiam vetitū: diuus vir & omnia noſcens
Hærens parietibus ſedet atq; exponit yrīnam
Intus: vbi orbatq; tenuis latet angulus aula.
Non coītu polluta ſacros genitalia pandas
Ante ignes. neq; cū dolci tibi coniuge præſtet
Concubiū vt generes dum mœſto a funere triſti
Mente redis: ſuperū ſacra ſed lætus ab ara.
Credimns inuſſum ſuperis ſemperq; moleſtū:
Quī natat aſſiduo labentia flumina curſu
Quin ſit lota manus prius: & pia vota preceſq;
Fuderit: ante ipſas ſupplexq; orauerit vndas.
Infandum ante aras vngues incidere: cum diis

Conuiuiā
di ratio

Supſtitio
priſca

Hesiodi Ascrei

Sancta facis scelus est cyathos imponere vasi
In quo vina latent sacros operare lebetas.
Nil tibi cum in sacris etiam hinc lauasse nefandum est
Perfice tecta prius q̄ cornix garrula ab alto
Nūciet atrā hyemē, ruit hæc inimica procellis:
Fac sedeat bis sex quibus ætas exigit annos:
Aut totidem menses natorum cara propago
Sede sub instabili iuuat hoc omnēq; repellit
Segniciem: facit esse agiles & ad omnia promptos.
Foedum ac turpe virum est thermis muliebris vti:
Hoc prorsus fugiendū etiam stat talibus atrum
Supplicium: ante aras superū obiurgare nephādū est:
Sacra ministeria ac diuinos spernere cultus:
Nec licet in fluuio neq; fontis mingere in vnda.
Est quoq; turpe aliud veritū: fuge pessima famæ
Nomina fama malū facile in sublimē leuatur.
Est graue sufferri nimiū nimiūq; molestū.
Difficile: vt taceat nūq̄ delabitur illa
Sedula quæ varias populi penetrauit ad aures
Est dea fama q̄dem sūt ipsi nūina famæ
Sic tibi præterea series seruanda dierū:
A Ioue natæ omnes sunt a Ioue tempora nata.
Vltima mensis erit nullo exercenda labore.
At genio vtendum est: illa omnes festa per vrbes

Dierum
ratio.

Ducitur: illa forum claudit: neq; iura resoluit.

Prima dies sacra est & quarta & septima: prima

Natus apollo die radiantia lumina fudit.

Luce de in quarta foelix ducenda sit vxor.

Omne captato sunt omnia prospera rebus:

Et licet in curuam trabibus componere nauim:

At quintas fuge naq; illarum pallidus orcus

Tum diræ eumenidum facies toto orbe vagantur:

Castigant si qua in terris peritura: falsum

Affirmant quæ lis alterne agitata creauit.

Sexta dies tristem ostendit mulieribus ortum

Lata viris: multiq; etiam nascuntur in illa:

Quis mala mens fallax animus fallacia verba:

Et qui concubia exercent archana per artem:

Hac ouium foetus licitum castrare vel hedos:

Et licet in fixa pecudes circisdare mandra.

Scindimus octaua foeto genitalia tauro

Castramusq; sues. foelix est ponere plantas

Nona viros gigni vel amica sorte puellas.

Luce viris decima faustos quoq; credimus ortus.

Venaq; post decimam foelix incidere vites:

Et tempestiuam segeti supponere falcem:

Hoc curat bis sexta etiam foelicioꝝ illa:

Stamina & ex alto tenuissima torquet arachne.

Calenda
rum anti
quū.

Mandra
spelūca.
cubile.

Arachne
i. arane?

Hesiodi Ascrei

Ingentem accumulans formicę farris aceruum.

Et iuuat arguto percurrere pedine telas:

Tunc quoq; siluestres licitum castrare iuuenkos.

Tertia post decimam plantaribus optima surgit:

Spargere semen humi. pallet contraria semper.

Quartaq; post decimam mulierum prospera natu

Ac preñsos domitare boues validosq; labori

Hemio-
nos mul-
& mula
dicitur

Hemionos canibus faciles adiungere cultus.

Ac lenire manu pecudiq; imponere mores:

Atq; aperire cados & dulcia fundere vina

Sextaq; post decimam plantaribus inuida surgit

Opportuna viros nasci sed iniqua puellas:

Aut nasci aut thalamos petere aut hære maritis.

Septima post decimam cereris terat hordea sacre:

Ingentemq; licet ferro discindere siluam.

Ac varias aptare trabes quibus ardua tecta

Moliri: ac structam possis agitare carinam.

Dea. f. lu-
na:

Nonaq; post decimam foelix est cum dea surgit

Lutea: sed medium cæli quom venit in orbem

Fît grauis: ex media ad finem letissima fulget.

Proxima lux sapientem hominem diuina creandi

Insigni viget officio: nec luce dolendum est

Post illam quarta sacra est ea leta trahantur

Gaudia. quinta dies post hanc iuga curua iuuecis

Ponit & hemionos & colla exercet equorum
Altaq; veliuolas deducit ad equora puppes:
Q; pauci nouere & recto nomine dicunt.
Sunt harum humano generi seruanda dierum
Tempora: quippe illud magnis successibus augent.
Sunt alia ancipitesq; tamen sine mente neq; vlllo
Officio excellunt: hanc alter laudat & illam:
At paucis natura illarum cognita surgit.
Nani tunc ipsa dies totum completitur orbem
More pie matris saue modo more nouerq;
Nunc fulget nunc atra latet foelixq; beatus
Ille quidem qui diis gratus cui cognita sunt hæc
Omniaq; inspiciens rerum se exercet ad vsus

FINIS

Pour Jehan Petit

